

**PROGRAMUL
de dezvoltare a atletismului
în Republica Moldova în perioada 2013–2016**

Jocurile Olimpice ediția XXX, care s-au încheiat recent la Londra (Marea Britanie), au demonstrat încă o dată că atletismul este sportul nr. 1 în lume și că nu în zadar poartă numele glorios „Regina Sportului”.

Asociația Internațională a Federațiilor de Atletism (IAAF) la moment unește sub egida sa federațiile naționale din 213 țări, adică, mai mult decât Comitetul Internațional Olimpic, și este asociația sportivă cu cea mai mare aderență din lume. Atletismul intră ca parte integrantă în programul pregătirii sportivilor de orice profil și nivel. În domeniul sănătății și educației fizice a populației, rolul atletismului este greu de evaluat, întrucât din cele mai vechi timpuri și până în prezent unele exerciții atletice, cum sunt alergarea, săriturile și aruncările, reprezintă temelia activității fizice și a pregătirii oamenilor, de la vârsta preșcolară și până la adânci bătrâneți.

Începând cu prima participare de sine stătătoare a Republicii Moldova la Jocurile Olimpice – în 1996, la Atlanta (SUA) –, atleții sunt cea mai numeroasă componentă a Selecționatei naționale. Reprezentarea lor crește de la o ediție la alta; de asemenea, cresc și rezultatele individuale ale sportivilor. La Atlanta (1996), 8 din cei 41 de participanți incluși în selecționată erau atleți, la Sydney (anul 2000) – 11 din 34, la Atena (2004) – 12 din 33, la Beijing – 14 din 29, iar la Londra 8 din 20. Este de așteptat ca această tendință să se păstreze și în viitor, dacă luăm în considerație performanțele atleților noștri la competițiile internaționale de diferite ranguri, începând de la balcaniadele pentru juniori și până la Campionatele Europei și Mondiale pentru seniori.

I. SITUAȚIA ATLETISMULUI LA MOMENT

În ultimii 4 ani, în atletismul autohton, în linii mari, s-au văzut unele schimbări pozitive:

- crește numărul și calitatea concursurilor sportive republicane și internaționale;
- crește stimularea materială a sportivilor, a antrenorilor și a altor specialiști;
- constant, deși în ritmuri lente, crește finanțarea atletismului de la bugetul de stat;
- Federația conlucrează efectiv și fructuos cu Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Național Olimpic, organizațiile de profil și cluburile sportive, iar pe plan mondial – cu Asociațiile balcanică, europeană și internațională de atletism;
- s-a cimentat o colaborare productivă cu mijloacele de informare în masă.

Cu toate acestea, există și o serie de factori negativi, care încetinesc dezvoltarea atletismului în țara noastră:

- a fost distrus Stadionul Republican, iar construirea unui stadion nou așa și nu a început. În plus, încă nu s-a hotărât dacă pe stadionul nou va fi prezentă și infrastructura athletică;
- Stadionul „Dinamo”, unde în prezent se desfășoară antrenamentele și concursurile republicane, este uzat din punct de vedere fizic și moral;
- Manejul de atletism din Chișinău necesită reconstrucție;
- stadionul din or. Orhei și cel al Universității Tehnice din Chișinău nu dispun de minimul de infrastructură necesară pentru antrenamente și competiții atletice;
- stadionul „Dinamo” și al Universității Tehnice din Chișinău, precum și stadioanele din orașele Ungheni, Orhei, Bălți, Comrat, Tighina, Tiraspol, necesită reconstrucție, piste sintetice și sectoare moderne, echipament și inventar sportiv;
- este insuficient nivelul asigurării sportivilor membri ai Lotului național cu inventar, utilaj și echipament de calitate înaltă;
- a scăzut simțitor nivelul științei sportului și implementarea ei în practică;

- nivelul asigurării materiale și financiare a școlilor, liceelor și cluburilor sportive, inclusiv remunerarea antrenorilor și a specialiștilor, este foarte jos;
- asistența medicală și preparatele farmaceutice sunt sub nivel;
- lipsește controlul antidoping;
- lipsește un sistem de asistență psihologică pentru sportivi;
- sistemul de perfecționare a antrenorilor este inadecvat;
- se observă un proces de îmbătrânire a cadrelor și lipsa unui flux de specialiști tineri;
- lipsesc secții de atletism în multe raioane ale republicii;
- nu sunt atrase suficiente surse de finanțare extrabugetare;
- legea sponsorizării nu stimulează agenții economici din țară și de peste hotare să investească în dezvoltarea atletismului autohton.

II. SCOPURILE PROGRAMULUI

- asigurarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova, în primul rând al copiilor, adolescenților și tinerilor, la satisfacerea necesității de practicare a atletismului și de participare la concursuri sportive;
- crearea condițiilor materiale, științifico-metodice, organizatorice etc. pentru pregătirea efectivă a membrilor de bază și a rezervelor loturilor naționale către competițiile internaționale oficiale: Campionatele Europei și Mondiale, Jocurile Olimpice 2016 de la Rio de Janeiro;
- conlucrarea cu organele executive centrale și locale din Republica Moldova în sfera culturii fizice și a sportului pentru îndeplinirea programelor dezvoltare a atletismului.

III. PRINCIPALELE DIRECȚII ALE PROGRAMULUI

1. Dezvoltarea atletismului în Republica Moldova

Sportul de performanță

Scopul acestui capitol al Programului constă în crearea condițiilor pentru evoluarea cu succes a selecționatei țării la competițiile internaționale oficiale și Jocurile Olimpice 2016 în or. Rio de Janeiro (Brazilia).

Sarcinile de bază:

- elaborarea și **realizarea programului de pregătire către Jocurile Olimpice 2016, la care să se asigure participarea a nu mai puțin de 6-8 sportivi, inclusiv peste 50% dintre ei având îndeplinit baremul olimpic „A”, iar 2-3 sportivi să ajungă în următoarea etapă a concursului sau în finală;**
- dezvoltarea bazei material-tehnice a atletismului;
- creșterea nivelului de asistență științifico-metodică și medicală pentru loturile naționale;
- îmbunătățirea calendarului evenimentelor sportive și a sistemului de selecție în loturile naționale;
- îmbunătățirea calității pregătirii și perfecționării antrenorilor și a altor specialiști ai lotului național;
- îmbunătățirea bazei normativ-legale în domeniul sportului de performanță;
- participarea în activitatea centrului sportiv de pregătire a loturilor naționale;
- stimularea materială a sportivilor și antrenorilor care au obținut rezultate înalte;
- îmbunătățirea modului de organizare și a calității desfășurării evenimentelor sportive;
- derularea unei campanii antidoping între sportivi și antrenori;
- organizarea controlului antidoping.

Pregătirea rezervelor sportive

Scopul – crearea condițiilor pentru selectarea și pregătirea copiilor, adolescenților și tinerilor talentați în loturile naționale ale țării, în vederea participării cu succes la competițiile internaționale la categoriile de vârstă corespunzătoare.

Sarcinile principale:

- asigurarea participării a 2-3 sportivi la Jocurile Olimpice pentru juniori 2014, Shenzhen;
- introducerea în practica pregătirii loturilor naționale a unui sistem științific de orientare sportivă și de apreciere a perspectivelor atleților tineri;
- îmbunătățirea calendarului evenimentelor sportive;
- desfășurarea concursurilor pentru copii și adolescenți (Ziua Mondială a Atletismului, Speranțele Atletismului, Speranțele Olimpice etc.) la toate etapele, de la competițiile în școli, raionale, orașenești, până la cele republicane;
- implementarea Programului IAAF „Atletismul pentru copii”;
- crearea condițiilor pentru asistența științifico-metodică a antrenamentelor sportive și a controlului medical;
- corectarea Clasificației sportive unice;
- contribuirea la crearea condițiilor favorabile de activitate a secțiilor de atletism din școlile sportive, școlile rezervelor olimpice și liceele sportive;
- îmbunătățirea calității pregătirii și perfecționării antrenorilor;
- extinderea geografică a atletismului în republică;
- desfășurarea luptei cu dopajul.

2. Educația sportivă pentru copii de vârstă preșcolară, elevi și studenți

Îmbunătățirea și dezvoltarea sistemului educației fizice pentru copii și tineretul studios sunt direcții prioritare de activitate a organelor de stat și obștești din republică.

Scopul acestui capitol din Program constă în elaborarea unui complex de acțiuni care să asigure dezvoltarea și ridicarea eficienței sistemului de educație fizică pentru copii de vârstă preșcolară, elevi și studenți, având ca bază atletismul.

Sarcini principale:

- participarea la elaborarea bazei legale și normative, care prevede dezvoltarea sistemului educației fizice pentru copiii de vârstă preșcolară, elevi și studenți;
- participarea la elaborarea normativelor care stabilesc nivelul de pregătire fizică a copiilor de vârstă preșcolară, elevilor și studenților;
- contribuirea la crearea asistenței metodice a pregătirii sportive în instituțiile educative specializate;
- contribuirea la lărgirea bazei material-tehnice în instituțiile educative sportive;
- contribuirea la îmbunătățirea calității pregătirii și perfecționării antrenorilor;
- participarea la îmbunătățirea sistemului de control medico-pedagogic;
- participarea la crearea unei baze și asigurarea monitorizării dezvoltării fizice și a nivelului de pregătire a tinerilor sportivi talentați și cu perspective;
- de examinat împreună cu Ministerul Educației și Tineretului posibilitatea desfășurării unor lecții speciale de atletism în școlile primare;
- colaborarea cu Federația Sportului Universitar în chestiunile ce țin de dezvoltarea atletismului între studenți.

3. Atletismul în mase

Scopul activității sportive și educației fizice cu caracter de asanare la locul de trai este atragerea maselor de oameni la practicarea organizată sau individuală a atletismului.

Sarcinile principale:

- promovarea modului de viață sănătos și creșterea numărului de oameni care se ocupă cu atletismul;
- dezvoltarea unei rețele de cluburi ale amatorilor de alergări;
- îmbunătățirea sistemului de pregătire și perfecționare a specialiștilor care activează în cluburile amatorilor de alergări;
- lărgirea calendarului măsurilor sportive pentru populație.

4. Dezvoltarea rețelei de construcții sportive

Scopul – contribuirea la dezvoltarea bazei material-tehnice pentru practicarea atletismului.

Sarcinile principale:

- construirea unui nou stadion național cu infrastructura necesară, în vederea asigurării antrenamentelor și a desfășurării competițiilor republicane și internaționale de atletism;
- de calculat nivelul asigurării material-tehnice a atletismului din republică (lipsesc total infrastructura modernă și pistele);
- de inițiat elaborarea actelor normative privind asigurarea bazei material-tehnice și exploatarea eficientă a construcțiilor sportive;
- contribuirea la modernizarea instalațiilor tehnice pe teritoriul tuturor construcțiilor sportive din țară.

5. Atletismul în sistemul de reabilitare fizică a invalizilor

Scopul – participarea Federației la elaborarea unui sistem de reabilitare fizică și adaptare a invalizilor, cu ajutorul atletismului.

Sarcini principale:

- crearea condițiilor pentru participarea sportivilor invalizi la evenimente sportive;
- contribuirea la elaborarea unui sistem științifico-metodic de reabilitare fizică a invalizilor;
- participarea la crearea unui sistem de pregătire și perfecționare a specialiștilor în atletism pentru lucrul cu invalizii;
- acordarea ajutorului practic sportivilor invalizi.

6. Atletismul pentru veterani

Scopul – dezvoltarea activității sportive cu caracter de asanare cu veteranii sportului.

Sarcinile principale:

- păstrarea unei atitudini active față de viață, susținerea longevității;
- îmbunătățirea calendarului competițiilor pentru veterani;
- asigurarea, împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului al Republicii Moldova, a finanțării și participării sportivilor veterani la competițiile internaționale oficiale;
- ajutor organizatoric și metodic la organizarea și desfășurarea competițiilor pentru veterani.

7. Asigurarea științifico-metodică a atletismului

Scopul – susținerea cercetărilor științifice și îmbunătățirea procesului antrenamentelor.

Sarcini principale:

- susținerea creării unei structuri cu rolul de a conduce cercetările științifice în domeniul atletismului;
- publicarea literaturii metodice și a anuarului „Atletism”;
- garantarea introducerii lucrărilor științifice în practica de pregătire a loturilor naționale;
- urmărirea ultimelor realizări științifice din străinătate în domeniul atletismului și al altor sporturi, implementarea acestor realizări în practica de zi cu zi;
- conlucrarea eficientă cu Centrul regional de dezvoltare al IAAF în or. Moscova;
- conlucrarea permanentă cu catedra de atletism a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS);
- asigurarea științifico-metodică a procesului antrenamentelor și competițiilor cu participarea Grupului științific din cadrul Centrului de cercetări științifice în domeniul educației fizice și sportului al USEFS.

8. Asistența medicală, recuperarea și controlul antidopaj

Scopul – crearea unui sistem eficient de asistență medicală și control medical pentru cei care practică atletismul și loturile naționale pe diferite categorii de vârstă.

Sarcinile principale:

- desfășurarea unui examen medical aprofundat și dispensarizarea membrilor lotului național;
- acordarea ajutorului stomatologic calitativ și la timp membrilor lotului național;
- servicii de masaj, saună și bazin oferite în mod centralizat membrilor lotului național;
- asistență psihologică de calitate pentru membrii lotului național;
- asigurarea împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului și Comitetul Național Olimpic a preparatelor de reabilitare, vitaminelor și suplimentelor nutritive de calitate înaltă și sigure (permise);
- contribuirea la perfecționarea specialiștilor în medicina sportivă și controlul antidoping;
- utilizarea mijloacelor moderne de diagnostic, tratament și reabilitare a persoanelor care practică sportul;
- organizarea consultărilor sportivilor de către cei mai buni specialiști din Moldova și de peste hotare;
- tratament și reabilitare pentru sportivi în cazul traumelor sau bolilor sportive;
- organizarea controlului la dopaj atât în cadrul competițiilor, cât și în afara lor.

9. Informarea

Scopul – popularizarea atletismului în țară și creșterea gradului de informare a specialiștilor, sportivilor și amatorilor, accesul la informația tehnică.

Sarcinile principale:

- utilizarea mijloacelor de informare în masă pentru popularizarea atletismului, a modului de viață sănătos și atragerea oamenilor la practicarea regulată a sportului;
- oferirea informației despre ultimele cercetări științifico-practice;
- generalizarea și propagarea experienței în activitatea metodică, atât din țară, cât și din străinătate;
- colaborarea cu centrele de învățământ, științifice și de informare de peste hotare.

10. Activitatea pe plan internațional

Scopul – participarea activă la viața sportivă internațională.

Sarcinile principale:

- participarea în activitatea IAAF, EAA și ABAF și menținerea contactului permanent cu ele;
- participarea regulată a selecționatelor naționale ale Republicii Moldova la competiții internaționale de diferite ranguri;
- participarea la conferințe, seminare și cursuri internaționale;
- realizarea schimbului de experiență cu organizațiile sportive din alte țări;
- conlucrarea permanentă cu federațiile de profil din țările apropiate: Ucraina, România, Belarus, Rusia etc., și desfășurarea unor cantonamente comune.

11. Finanțarea și asigurarea material-tehnică

Finanțarea și asigurarea material-tehnică a acestui Program se realizează cu resurse de la:

- bugetul republican (Ministerul Tineretului și Sportului);
- bugetele locale;
- sponsori;
- Comitetul Național Olimpic;
- IAAF și EAA;
- Federația: din contul resurselor proprii, finanțează parțial sau în întregime:

- * burse pentru sportivi;
- * premii bănești și ajutor material;
- * cantonamente și participare la concursuri;
- * procurarea preparatelor farmaceutice și de recuperare;
- * procurarea inventarului, echipamentului sportiv, încălțămintei speciale etc.
- * organizarea competițiilor republicane;
- * achitarea arendei pentru oficiu, plata telefonului, faxului, mijloacelor de comunicație electronice etc.
- * salariul colaboratorilor angajați;
- * organizarea seminarelor, conferințelor, adunărilor științifico-practice etc. (conform planului aprobat pe fiecare an).

Asigurarea material-tehnică:

- asigurarea sportivilor și antrenorilor cu inventar și utilaj sportiv de calitate înaltă;
- asigurarea cu echipament sportiv, încălțămintă specială etc. de calitate înaltă;
- asigurarea bazelor sportive cu inventar și instalații sportive moderne.

12. Realizarea Programului

Conducerea generală a activității de îndeplinire a prezentului Program o îndeplinește Federația de Atletism, în cooperare cu Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Educației, CNO.

Pentru realizarea Programului în regiunile (regiunea transnistreană, UAT Găgăuzia), raioanele și orașele republicii pot fi elaborate programe teritoriale de dezvoltare.

Evaluarea procesului de îndeplinire a Programului și, după caz, corectarea lui se realizează anual de către Federație și organele interesate.

IV. ÎNCHEIERE

„Programul de dezvoltare a atletismului în Republica Moldova” are la bază analiza tendințelor mondiale și situația atletismului autohton la moment, conține abordări metodologice privind realizarea politicii de stat în domeniul culturii și sportului, ia în considerație „Planul mondial pentru atletism” elaborat de IAAF și este orientat spre soluționarea sarcinilor prioritare ale atletismului din țară.

Îndeplinirea acestui Program va asigura dezvoltarea atletismului în rândurile populației, pregătire și evoluarea cu succes a atleților moldoveni la ediția XXXI a Jocurilor Olimpice, în or. Rio de Janeiro (Brazilia).